

Bogár László: Stratégiai partnerség

2013 február 15. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

A kormány el?re meghatározott menetrend szerint sorra köti stratégiai együttm?ködési megállapodásait a hazánkban tevékenyked? legnagyobb multinacionális vállalatokkal. Az, hogy „új egyezségre”, vagy némi történelmi áthallással „new deal-re” van szükség, többé-kevésbé világos.

És egyszer?en azért kell, mert már drámai módon látszik, hogy az eddigi egyezség katasztrofális következményekkel járt az ország számára.

A globális üzleti elit ikonikus hetilapja, az Economist 2010-ben egy, a magyarországi multiellenes érzelmeket ostorozó cikkében azt írta, hogy a közép-európai térségbe beáramló, dönt?en multinacionális t?ke „a jólétbe katapultálta” a térség lakóit. És persze súlyos megrovásban részesített mindenkit, aki ebben kételkedni mert. A katapult említése azért persze nem volt túl szerencsés, hiszen nem éppen kellemes képzetek társulnak hozzá. Akár a k?dobáló harci eszközr?l, akár a vadászpilótákat kirepít? szerkezetr?l van szó. De fogadjuk el, hogy e túlzó szóhasználat azt a drámai életszínvonal-javulást próbálta érzékeltetni, amely szerinte térségünkben végbement.

Nem tudhatjuk, hogy az Economist elemz?i végeztek-e részletes számításokat, de, hogy Magyarország esetében a számaik nem igazán tükrözik vissza a valóságos folyamatokat, az egészen biztos. A „jólétbe katapultálás” pontos definícióját ugyan nem adták meg a cikkben, de az ember joggal gondolná, hogy a gazdasági növekedés, a foglalkoztatás és a reálbérek növekedése mindenképpen ebbe a kategóriába tartozik. Márpedig, ha e fontos mutatók hosszú távú alakulását vizsgáljuk, akkor ennek éppen az ellenkez?jét látjuk. Mivel a külföldi t?ke 1988 óta jöhet be az országba, lassan huszonöt év folyamatairól kellene számot adnunk. A nemzeti jövedelem éves átlagos növekedési üteme ebben az id?szakban az egy százalékot is alig éri el, és egyel?re nemigen látszik ennek jelent?s javulása. A foglalkoztatottak számában drámai visszaesés ment végbe az els? öt év (1988-93) során, és err?l a mélypontról lényegében azóta sem sikerült elmozdulnunk. A foglalkoztatottak száma ma is legalább harminc százalékkal alacsonyabb, mint a nyolcvanas években volt. Ami a harmadik fontos elemet, a reálbéreket illeti, talán ott a legdrámaibb a helyzet, hisz mindmáig nem sikerült felülmúlni a hetvenes évek végének reálbérszintjét. És ha figyelembe vesszük, hogy az elmúlt évtizedek során brutálisan kinyílt az úgynevezett társadalmi olló, akkor azzal kell szembesülnünk, hogy a magyarok jelent?s részét nemcsak hogy a jólétbe nem katapultálták az elmúlt évtizedek folyamatai, de éppen ellenkez?leg, a harmincas évek szintjére csúsztak vissza.

A mai nemzedékek eddig úgy gondolták, hogy a tömeges kilakoltatás, vagy a közüzemekb?l való tömeges kikapcsolás Magyarországon végleg a történelemkönyvek lapjaira került, most azonban megrendít? módon élhetik át súlyos tévedésük minden következményét. Napnál világosabb tehát, hogy a Magyarországra beáramló,

körülbelül 70 milliárd eurónyi külföldi t?ke – ami a magyar gazdaság üzleti szektorában a t?keállomány felét jelenti – nem vezetett bennünket a jólétbe, vagy, ahogy az ezzel fogalakozó közgazdászok keser?en mondogatják, itt „hozam helyett inkább viszem” és „befektetés helyett inkább kifektetés” zajlik. S ennek az az alapvet? oka, hogy a külföldi t?ke olyan feltételekkel áramlott be az országba, hogy e feltételek folyamatos komplex újratermelése valójában többe kerül a magyar társadalomnak, mint amennyit er?forrásként itt hagy a külföldi t?ke. A külföldit?ke-beáramlást szorgalmazó stratégia úgy vélte, hogy az eladósodottságunk okán a hitelek és kamataik fizetésével t?ke hagyja el az országot, így a már történelmileg is meglév? t?kehiányunk, t?keszegénységünk fokozódik, t?két kell tehát behozni, vagy ahogy fogalmaztak, „ide csalogatni”! Csakhogy az elképzelés mindkét eleme félreértésen alapul. Az egyik, hogy a külföldi t?ke csak látszólag er?forrás-beáramlás, mert többnyire hitelfelvétel el?zi meg, tehát valójában az itt tevékenyked? külföldi tulajdonos nem enyhíti, hanem fokozza az eladósodottságunkat. Ezzel az er?vel a magyar állam is vehetne fel hiteleket, s?t az esetek nagy részében még kedvez?bb feltételekkel is tehetné ezt.

Mint ahogy ez az autópálya-építések esetében is kiderült. Ráadásul nagyon nem mindegy az sem, hogy milyen módon akarjuk becsalogatni a külföldi t?két. Ha alacsony bérekkel és alacsony adókkal tesszük, akkor ezzel éppen a folyamatos leszakadásunkat segítjük el?. Ebben az esetben ugyanis sem az állam, sem a munkavállaló magyar polgár nem kapja meg a t?két?l még annak a fedezetét sem, ami önmaga egyszer? újratermeléséhez lenne szükséges. Vagyis a bejöv? t?ke még annyi bért és adót sem fizet itt, ami ahhoz kellene, hogy az állam és polgárai el?állítsák a t?ke itteni m?ködéséhez szükséges anyagi és humánt?ke feltételeit. És ez egy kritikus ponton túl olyan mértékben szegényíti el a családokat és az államot, hogy a jobban használható munkaer? elhagyja az országot, a mozgásképtelen maradék és a szintén röghöz kötött állam pedig elszegényedik, az ország ökológiai, szociális és kulturális értelemben is egyfajta medd?hányóvá válik. Nos, ennek a vészjósló folyamatnak kellene véget vetni, de sürg?sen. Reménykedjünk benne, hogy a multikkal kötött stratégiai megállapodások éppen ezt a célt szolgálják majd.

Bogár László -magyarhirlap.hu

Ajánló